

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 12673

Tarih : 24.06.2025

30096

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim **23.06.2025**.

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak Milletvekili

Erzurum Dumlu 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan ağır hasta mahpus Mahsum Yüksekbağ'a yönelik uygulamalar, yaşam hakkı ve sağlık hakkının ihlaline neden olacak düzeye ulaşmıştır.

Mahsum Yüksekbağ'a, beyin damarlarında tespit edilen anevrizma nedeniyle Erzurum Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi tarafından 18 Haziran 2025 tarihinde anjiyo planlaması yapılmıştır. Hastane tarafından, enfeksiyon riski sebebiyle mahpusun cezaevi koğuşuna ya da tutuklu servisine alınamayacağı, tıbben normal bir serviste yatmasının zorunlu olduğu ifade edilmiştir.

Ancak jandarma yetkilileri, Yüksekbağ'ın ameliyat sırasında kelepçesinin çıkarılmayacağını, ayrıca hastane servisine alınması hâlinde sürekli kelepçeli tutulacağını belirtmiştir. İnsan onuruna aykırı bu dayatma nedeniyle Mahsum Yüksekbağ, ameliyat edilememiş ve anjiyo işlemi yapılamadan cezaevine geri götürülmüştür.

Mahpus, kelepçesiz tedaviye açık rızasını cezaevi idaresine yazılı olarak bildirmiş; ancak bu dilekçeye hâlihazırda herhangi bir yanıt verilmemiştir. Cezaevi güvenliği, jandarma ve hastane yönetimi arasında uygulanan, hiçbir hukuki dayanağı bulunmayan "üçlü protokol" gerekçe gösterilerek tüm tıbbi süreç keyfi biçimde engellenmiştir. Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı ise sürece dair hiçbir koruyucu veya denetleyici girişimde bulunmamıştır.

Bu tablo, mahpusun yaşam hakkını doğrudan tehlikeye atan ve tıbbi müdahaleyi fiilen imkânsız kılan bir güvenlikçi yaklaşımın, hukukun ve temel insan haklarının önüne geçirildiğini açıkça

göstermektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3. ve 8. maddeleri, Anayasa'nın 17. ve 56. maddeleri, 5275 sayılı İnfaz Kanunu'nun 72. ve 83. maddeleri ve Hasta Hakları Yönetmeliği başta olmak üzere birçok norm bu uygulamalarla ihlal edilmiştir.

Bu bağlamda:

1. Erzurum Dumlu 1 Nolu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan Mahsum Yüksekbağ'ın sağlık hakkına erişimi neden engellenmiştir?
2. Erzurum Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi tarafından anjiyo işlemi planlanan bir mahpusun, sırf kelepçeli kalmaya zorlandığı için tedavi olamaması hakkında Bakanlığınız bir inceleme başlatmış mıdır?
3. Cezaevleri, hastaneler ve jandarma arasında "üçlü protokol" adı altında uygulanan bu uygulamanın hukuki dayanağı nedir?
4. Cezaevindeki bir mahpusun kelepçesiz tedaviye açık rızasını yazılı olarak iletmesine rağmen, bu rızaya rağmen tedavinin engellenmesini hukuken nasıl açıklıyorsunuz?
5. Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yaşanan bu sürece dair hiçbir koruyucu veya denetleyici rol üstlenmemesi hakkında Bakanlığınızca bir değerlendirme yapılmış mıdır?
6. Ağır hasta mahpusların tedaviye erişiminde güvenlik birimlerinin mutlak belirleyici olduğu bir sistemin insan hakları açısından sürdürülebilir olduğu kanaatinde misiniz?
7. Bakanlığınız, cezaevlerinde hasta mahpuslara dair güvenlik uygulamalarının yeniden gözden geçirilmesi için bir çalışma yürütmekte midir?
8. Cezaevi idareleri ve jandarma güçleri tarafından hasta mahpusların tedavi sürecinde uygulanan keyfi uygulamaların önüne geçmek amacıyla yeni bir yasal düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?